

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2024 m. kovo 6 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Ryčio Krasausko (kolegijos pirmininkas), Beatos Martišienės (pranešėja) ir Egidijaus Šileikio, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „Amber Gaming“ apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2023 m. gegužės 11 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „Amber Gaming“ skundą atsakovui Lošimų priežiūros tarnybai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl įsakymo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas uždaroji akcinė bendrovė „Amber Gaming“ (toliau – ir pareiškėjas, Bendrovė, UAB „Amber Gaming“) kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir atsakovas, Lošimų priežiūros tarnyba) direktoriaus 2022 m. spalio 27 d. įsakymą Nr. DIE-704 „Dėl atsisakymo patvirtinti UAB „Amber Gaming“ nuotolinio lošimo organizavimo reglamento pakeitimus ir papildymus“ (toliau – ir Įsakymas). Pareiškėjas prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas.

2. Lošimų priežiūros tarnybos direktorius Įsakymu atsisakė tvirtinti UAB „Amber Gaming“ nuotolinio lošimo organizavimo reglamento pakeitimus ir papildymus, motyvuodamas tuo, kad UAB „Amber Gaming“ pateikti tvirtinti nuotolinio lošimo organizavimo reglamento (toliau – ir Reglamentas) 1.9, 1.10, 4.8 ir 4.7.2 papunkčiai prieštarauja Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo (toliau – ir ALĮ, Įstatymas) 10 straipsnio 1 dalyje, 18 straipsnio 1 dalyje, 20² straipsnio 2 ir 3 dalyse bei 20³ straipsnio 3 dalyje nustatytam teisiniam reguliavimui ir Nuotolinio lošimo sutarties, patvirtintos Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2015 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. DI-594 (toliau – ir Nuotolinio lošimo sutartis) 18 ir 19 punktų nuostatoms bei pažeidžia lošėjų teisėtus interesus.

3. Pareiškėjas grindė skundą šiais argumentais ir faktinėmis aplinkybėmis:

3.1. Bendrovė nuo 2021 m. vykdo azartinių lošimų veiklą, turi Lošimų priežiūros tarnybos jai išduotas licencijas ir leidimus organizuoti totalizatorių, lažybas ir lošimus B kategorijos automatais. Lošimų priežiūros tarnyba yra patvirtinusi Bendrovės nuotolinio lošimo organizavimo Reglamentą. Pareiškėjas, susipažinęs su kitų ūkio subjektų, veikiančių toje pačioje paslaugų srityje, nuotolinio lošimo reglamentais, kuriuos yra patvirtinusi Lošimų priežiūros tarnyba, nustatė, jog visos bendrovės savo nuotolinio lošimo organizavimo reglamentuose yra įtraukusios sąlygas, leidžiančias

bendrovėms vienašališkai nutraukti su lošėjais sudarytas nuotolinio lošimo sutartis, nepateikiant šios sutarties nutraukimo argumentų, arba riboti lošėjų maksimalaus statymo sumas.

3.2. Pareiškėjas 2022 m. rugpjūčio 16 d. kreipėsi į Lošimų priežiūros tarnybą, prašydamas patvirtinti nuotolinio lošimo reglamento pakeitimus, papildant Reglamento tekstą 4 naujais punktais, tačiau Lošimų priežiūros tarnyba nesutiko patvirtinti Bendrovės Reglamento pakeitimų, motyvuodama tuo, kad pareiškėjo siūlomi pakeitimai nėra suderinami su kitomis Reglamento nuostatomis, prieštarauja ALĮ ir nuotolinio lošimo sutarčiai, jos formai bei pažeidžia lošėjų interesus. Lošimų priežiūros tarnyba neįvertino, jog analogiško pobūdžio nuostatos yra įtrauktos į kitų ūkio subjektų galiojančius nuotolinio lošimo reglamentus, kuriuos ji patvirtino.

3.3. Visos Lietuvoje veikiančios lošimų organizavimu užsiimančios bendrovės jų taikomuose nuotolinio lošimo reglamentuose yra įtraukusios sąlygas, leidžiančias joms vienašališkai nutraukti su lošėjais sudarytas nuotolinio lošimo sutartis, nepateikiant šios sutarties nutraukimo argumentų, arba riboti lošėjų maksimalaus statymo sumas. Pareiškėjas, siekdamas azartinių lošimų srityje veikti tokiais pačiomis sąlygomis kaip ir kiti ūkio subjektai į savo nuotolinio lošimo reglamentą įtraukė analogiško pobūdžio nuostatas, tačiau Lošimų priežiūros tarnyba nepagrįstai atsisakė jas patvirtinti, pažeisdama pareiškėjo teises ir diskriminuodama jį kitų bendrovių atžvilgiu. Skirtingas azartinių lošimų veikla užsiimančių bendrovių traktavimas negali būti pateisinamas, nes nėra jokių objektyvių priežasčių diferencijuotam vertinimui. Lošimų priežiūros tarnyba be jokio teisėto pagrindo išskiria pareiškėją iš kitų azartinių lošimų veikla užsiimančių bendrovių, neleisdama jam savo veikloje vadovautis tokiais sąlygomis, kurios yra patvirtintos kitoms bendrovėms, todėl tokie Tarnybos veiksmai yra nesuderinami su Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – ir Konstitucija) 29 ir 46 straipsnių nuostatomis.

3.4. Azartinių lošimų įstatymas nenustato draudimo ar ribojimo nuotolinio lošimo reglamente įtvirtinti sąlygų, suteikiančių teisę lošimų organizatoriams vienašališkai nutraukti su lošėjais sudarytas nuotolinio lošimo sutartis, nepateikiant tokios sutarties nutraukimo argumentų, arba riboti lošėjų maksimalaus statymo sumas. Tokį teisės aiškinimą ir taikymą liudija ir Lošimų priežiūros tarnybos veiksmai, patvirtinant kitų ūkio subjektų, veikiančių azartinių lošimų srityje, nuotolinių lošimų reglamentus su analogiško pobūdžio sąlygomis. ALĮ 18 straipsnio 1 dalis apibrėžia Reglamento struktūrą, tačiau dėl pačių nuostatų turinio lošimo bendrovėms yra paliekama teisė pačioms apsispręsti, kokios sąlygos bus taikomos vykdomiems lošimams. Lošimų priežiūros tarnyba, atsisakydama patvirtinti Bendrovės Reglamento pakeitimus be pagrindo riboja pareiškėjo teises nustatyti lošimų organizavimo tvarką, nors pagal ALĮ nuostatas diskrecija yra palikta būtent lošimų bendrovėms.

3.5. Bendrojo leidimo metodas azartinių lošimų srityje reiškia, kad ALĮ nesant aiškiai nustatytų konkrečių veiksmų draudimų, pareiškėjas turi teisę atlikti visus tokius veiksmus ir negali būti baudžiamas arba patirti kitokių neigiamų pasekmių už tokių veiksmų atlikimą. Tokios pozicijos laikomasi ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, kurioje nurodoma, kad, kai norminiai teisės aktai aiškios tvarkos, leidžiančios teisinių santykių subjektams aiškiai suvokti savo teises ir pareigas, dėl teisinio reglamentavimo spragų ar kitų priežasčių nenustato, atsakomybė už tokios tvarkos pažeidimą negali būti taikoma. Nagrinėjamu atveju įstatymų leidėjas nėra suformulavęs draudimo azartinius lošimus organizuojančioms bendrovėms savo nuotolinių lošimų reglamentuose įtraukti minėtas sąlygas, todėl Lošimų priežiūros tarnyba neturėjo teisės atsisakyti patvirtinti Bendrovės Reglamento pakeitimus, motyvuodama savo sprendimą ALĮ nenustatytais draudimais ar ribojimais. Lošimų priežiūros tarnyba nukrypo nuo suformuotos teismų praktikos ir apribojo pareiškėjui Konstitucijos garantuojamą ūkinės veiklos laisvę, suvaržė sąžiningą konkurenciją azartinių lošimų srityje.

3.6. Lošimų priežiūros tarnyba atsisakė patvirtinti Bendrovės Reglamento pakeitimus vadovaudamasi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – ir LAT) 2017 m. vasario 7 d. nutartyje, priimtoje administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-9-677/2017, pateiktais išaiškinimais, kad azartinių lošimų organizavimas yra valstybės reglamentuojama sritis, o šioje srityje paprastai dominuoja imperatyvusis teisinio reguliavimo metodas. Pareiškėjo teigimu, iš teismo vartojamos

formuluotės „paprastai“ akivaizdu, kad teismas nekonstatavo, jog lošimo bendrovėms azartinių lošimų srityje nėra paliekama jokios teisės savo nuožiūra spręsti dėl lošimo organizavimo sąlygų ir lošimo reglamento turinio. Priešingai, LAT patvirtino, jog imperatyvaus teisinio reguliavimo metodas azartinių lošimų veiklai taikomas tik tada, kai jis yra įtvirtintas konkrečiose ALĮ nuostatose, kitu atveju – taikomas bendrojo leidimo metodas. Todėl nagrinėjamu atveju turėjo būti taikytas bendrojo leidimo metodas, apimantis Bendrovės teisę Reglamente numatyti galimybę vienašališkai nutraukti su lošėjais sudarytas nuotolinio lošimo sutartis, nepateikiant tokio nutraukimo argumentų arba riboti lošėjų maksimalaus statymo sumas.

3.7. ALĮ ir Nuotolinio lošimo sutarties formoje nurodytos nuostatos apibrėžia tipinius atvejus, kada lošimo bendrovei kyla pareiga nutraukti su lošėju sudarytą nuotolinio lošimo sutartį. Bendrovės Reglamento pakeitime nėra nurodyta, jog egzistuojant aplinkybėms dėl kurių nuotolinio lošimo sutartis turi būti nutraukiama, to Bendrovė nedarys. Pareiškėjas nesutiko su Lošimų priežiūros tarnybos pozicija, jog Sprendime nurodytos teisės normos nustato baigtinį sąrašą pagrindų, kai lošimo organizatorius turi teisę vienašališkai priimti sprendimą nutraukti nuotolinio lošimo sutartį. Lošimo organizatoriai turi teisę išskirti ir kitus teisinių santykių su lošėju pasibaigimo pagrindus, ką šiuo atveju Bendrovė Reglamento pakeitimais ir papildymais siekia padaryti.

3.8. Pareiškėjas siekė Reglamento tekstą papildyti nauju 1.9 punktu, kuriame numatyta, kad Bendrovė turi teisę riboti dalyvavimą nuotoliniame lošime asmenims, kurie pažeidžia Reglamento nuostatas arba lošia nesažiningai. Tokiems lošėjams Bendrovė turi teisę be perspėjimo riboti maksimalaus statymo sumas. Lošimų priežiūros tarnyba Įsakyme nurodė, kad šis siūlymas prieštarauja Nuotolinio lošimo sutarties formos 18.2 ir 18.3 punktams. Šios nuostatos apibrėžia atvejus, kada lošimo bendrovei kyla pareiga nutraukti su lošėju sudarytą nuotolinio lošimo sutartį. Pareiškėjas patikino, kad Bendrovės Reglamento papildyme nėra nurodyta, kad egzistuojant aplinkybėms, dėl kurių nuotolinio lošimo sutartis privalo būti nutraukiama, ir, kad tai nebus daroma. Tuo atveju, jeigu atsirastų pagrindas, Bendrovė nutrauks minėtą sutartį su lošėju, o netaikys kitų ribojimo priemonių, pvz., neribos maksimalaus statymo sumos.

3.9. Pareiškėjas siekė Reglamento tekstą papildyti 1.10 punktu, kuriame nustatyta, kad Bendrovė turi teisę neleisti dalyvauti nuotoliniame lošime asmenims, kurių elgesys kelia pagrįstą įtarimą, jog jų veiksmai padarys žalą Bendrovei. Lošimų priežiūros tarnyba konstatavo, jog šis pakeitimas pažeistų ALĮ 18 straipsnio 1 dalį, kurioje numatyta, kad lošimai yra organizuojami pagal lošimo reglamentą bei nustato jo turinio elementus. Tačiau pareiškėjo tvirtinimu, pagal minėtą teisės normą lošimo organizatoriui yra palikta diskrecijos teisė nustatyti lošimo taisykles, ką šiuo atveju Bendrovė ir numatė Reglamento pakeitimuose ir papildymuose.

3.10. Pareiškėjas norėjo papildyti Reglamentą 4.8 punktu, kuriame nustatyta, kad Bendrovė pasilieka teisę atsisakyti sudaryti nuotolinio lošimo sutartį ir registruoti naują lošėjo lošimų sąskaitą arba bet kuriuo metu nutraukti nuotolinio lošimo sutartį ir uždaryti lošėjo lošimų sąskaitą, gražindama įmokėtų pinigų likutį į lošėjo mokėjimo sąskaitą ir / arba apriboti statymų suma, nepateikdama papildomo paaiškinimo lošėjui. Pareiškėjas nesutinka su Lošimų priežiūros tarnybos pozicija, kad Įsakyme nurodytos teisės normos nustato baigtinį sąrašą pagrindų, kai lošimo organizatorius turi teisę vienašališkai priimti sprendimą nutraukti nuotolinio lošimo sutartį.

3.11. Nei viena iš Sprendime nurodytų teisės aktų nuostatų nenumato ribojimo lošimo sąlygas aptarti tokiu būdu, kad lošimo organizatoriui būtų suteikiama teisė taikyti statomų sumų ribojimą. ALĮ 10 straipsnio 1 dalis įtvirtina bendro pobūdžio nuostatą, kad draudžiama organizuoti lošimus, nenurodytus šiame įstatyme arba pažeidžiant šio įstatymo tvarką. ALĮ 18 straipsnio 1 dalis numato, kad lošimai organizuojami pagal lošimo reglamentą bei nustato jo turinio elementus. ALĮ 20² straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog nuotolinio lošimo sutartys gali būti sudaromos tik su fiziniaisiais asmenimis bei šio reikalavimo įgyvendinimo tvarką, todėl akivaizdu, kad Bendrovės pateiktas Reglamento 4.8 punkto pakeitimas nepažeidžia ALĮ nuostatų.

3.12. Pareiškėjas siekė Reglamentą papildyti 4.7.2 papunkčiu, tačiau Lošimų priežiūros tarnybos nurodytos kitos nuostatos apibrėžia tipinius atvejus, kada lošimo bendrovei kyla pareiga

nutraukti su lošėju sudarytą nuotolinio lošimo sutartį. Jeigu bus pagrindas nutraukti minėtą sutartį su lošėju, Bendrovė tai ir padarys, netaikydama kitų ribojimo priemonių.

3.13. Pareiškėjo parengti ir Lošimų priežiūros tarnybai pateikti patvirtinti Reglamento pakeitimai nepažeidė jokių teisės aktų, reglamentuojančių azartinių lošimų veiklą, nuostatų. Lošimų priežiūros tarnyba plečiamai aiškino ALĮ nuostatas ir netinkamai jas taikė, todėl Įsakymas yra nepagrįstas ir neteisėtas.

4. Atsakovas Lošimų priežiūros tarnyba atsiliepime į pareiškėjo skundą prašė jį atmesti.

5. Atsakovas grindė atsiliepimą šiais argumentais:

5.1. Įsakyme nurodyti pagrindiniai argumentai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis buvo priimtas Įsakymas. Motyvai adekvatūs, aiškūs ir pakankami. Nėra pagrindo teigti, kad priimtas Įsakymas yra nepagrįstas ir neteisėtas. Atsakovas neginčijo fakto, kad būtent lošimų reglamentas yra esminis dokumentas, kuriame detalizuojama, kaip ir kokiomis sąlygomis yra vykdomas lošimas, ir, kad lošimų organizavimo reglamentus vienašališkai rengia lošimų organizatoriai, tačiau Lošimų priežiūros tarnyba turi teisę ir pareigą juos patvirtinti arba ne. Lošimų organizatoriai privalo parengti lošimų organizavimo reglamentą taip, kad jo forma atitiktų ALĮ 18 straipsnio nuostatas, o turinys – ALĮ ir kitus norminius teisės aktus, reglamentuojančius azartinių lošimų organizavimo procesą.

5.2. Bendrovės pateikti patvirtinti Reglamento 1.9, 1.10, 4.8 ir 4.7.2 papunkčiai, kuriuose numatoma galimybė neleisti dalyvauti Bendrovės organizuojamuose nuotoliniuose lošimuose asmenims, kurių elgesys kelia pagrįstą įtarimą, jog jų veiksmai padarys žalos Bendrovei, riboti dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose asmenims, kurie pažeidžia Reglamento nuostatas arba lošia nesąžiningai, bet kuriuo metu nutraukti nuotolinio lošimo sutartį ir uždaryti lošėjo lošimų sąskaitą, gražinant įmokėtų pinigų likutį į lošėjo mokėjimo sąskaitą ir / arba apriboti statymų sumas, nepateikiant papildomo paaiškinimo lošėjui, taip pat riboti lošėjo dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose ir (arba) riboti jam maksimalaus statymo sumą Reglamento 4.7.2 papunktyje numatytais atvejais, prieštarauja ALĮ įtvirtintam teisiniui reguliavimui ir nuotolinio lošimo sutarties formai bei pažeidžia lošėjų interesus.

5.3. Reglamento 1.9 papunktyje siekiama numatyti, kad Bendrovė turi teisę riboti dalyvavimą nuotoliniame lošime asmenims, kurie pažeidinėja Reglamento nuostatas arba lošia nesąžiningai. Tokiems lošėjams Bendrovė taip pat turi teisę be papildomo perspėjimo riboti maksimalaus statymo sumas. Tačiau ši nuostata yra abstrakti, kadangi joje nenurodoma, už kokius konkrečius Reglamento pažeidimus lošėjo dalyvavimas nuotoliniuose lošimuose būtų ribojamas, taip pat kokį lošėjo elgesį Bendrovė laiko nesąžiningu. Bendrovė, nustatydamą lošėjui taikomas sankcijas iš esmės palieka lošėją teisiniame neapibrėžtume. Nuostatoje taip pat nedetalizuojama, kokia forma Bendrovė ribotų lošėjų dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose.

5.4. Lošėjo nesąžiningi veiksmai gali apimti ir nuotolinio lošimo sutarties 18.2 ir 18.3 papunkčiuose nustatytus atvejus, todėl tokiais atvejais Bendrovei kiltų pareiga nutraukti minėtą sutartį. Nuostata ydinga ir dėl to, jog nepaisant, kad azartinius lošimus reglamentuojantys teisės aktai gina Bendrovės interesus ir apsaugo Bendrovę nuo nesąžiningų lošėjų, įskaitant ir nuo lošėjų, pažeidžiančių Reglamento nuostatas, Bendrovė siekia nustatytą tvarką, kuria ketina toleruoti nesąžiningus lošėjus, apribodama jų dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose. Ribojimas dalyvauti nuotoliniuose lošimuose ir nuotolinio lošimo sutarties nutraukimas nėra tapatūs dalykai, kadangi nutraukus nuotolinio lošimo sutartį, apribojant dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose, dalykiniai santykiai tarp Bendrovės ir lošėjo nenutrūksta. Bendrovė Reglamento 1.10 papunktyje nustato, kad ji turi teisę neleisti dalyvauti nuotoliniame lošime asmenims, kurių elgesys kelia pagrįstą įtarimą, jog jų veiksmai padarys žalos Bendrovei. Šios nuostatos formuluotės yra neaiški ir gali būti interpretuojama subjektyviai, kadangi nedetalizuojama pagal kokius kriterijus Bendrovė sprendžia, jog lošėjo veiksmai padarys žalos Bendrovei, neaišku, kokiais veiksmais lošėjas gali padaryti žalą Bendrovei ir ką Bendrovė laiko žala, nedetalizuota, kuriam laikotarpiui Bendrovė neleis dalyvauti nuotoliniuose lošimuose asmenims ir kokia forma tai būtų padaryta, jeigu įtarimai nepasitvirtintų.

5.5. Bendrovė Reglamento 4.8 papunktyje ketina numatyti galimybę bet kuriuo metu nutraukti nuotolinio lošimo sutartį ir uždaryti lošėjo lošimų sąskaitą, grąžinant įmokėtų pinigų likutį į lošėjo mokėjimo sąskaitą, nepateikiant papildomo paaiškinimo lošėjui. Azartinius lošimus reguliuojantys teisės aktai nustato baigtinį nuotolinio lošimo sutarties nutraukimo pagrindų sąrašą, ir Bendrovės Reglamento 4.8 papunktis neatitinka teisės aktuose įtvirtintų teisės normų. Siekiama įtvirtinti Reglamento nuostata suteiktų Bendrovei neribotas galimybes piktnaudžiauti, nesant teisėtam pagrindui, savo nuožiūra bet kada nutraukti minėtą sutartį, todėl yra negalima.

5.6. Pagal ALĮ 18 straipsnio 1 dalį, lošimai organizuojami pagal lošimo reglamentą, o ALĮ 18 straipsnio 3 dalis įpareigoja lošimų organizatorių lošėjo reikalavimu jį supažindinti su lošimo reglamentu. Reglamentas yra skirtas reguliuoti santykius tarp lošėjo ir Bendrovės, visos aplinkybės, kurios gali įtakoti lošėjo ar lošimų organizatoriaus teisėtus interesus, turi būti aiškiai aprašytos Reglamente arba kituose teisės aktuose.

5.7. Pareiškėjo argumentai, kad atsakovas nepagrįstai diskriminuoja Bendrovę kitų toje pačioje srityje veikiančių ūkio subjektų atžvilgiu yra nepagrįsti. Lošimų priežiūros tarnyba yra pateikusi išaiškinimus dėl lošimų organizavimo reglamentų nuostatų taikymo visiems lošimų organizatoriams, įskaitant ir pareiškėją. Lošimų organizatoriai riboti maksimalias statomas sumas, nenutraukiant dalykinių santykių su lošėju, gali tik dėl pastebėtų įstatymų pažeidimų dėl keliamos pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmės, dėl galimo manipuliavimo sporto varžybose, dėl įtarimų, kad lošėjui suteiktu kodu ir (ar) slaptažodžiu naudojasi tretieji asmenys. Įstatymai ir lošimų organizavimo reglamentai nesuteikia teisės maksimalių statomų sumų ribojimą taikyti kaip sankciją lošėjui už tariamai padarytą lošimo organizavimo tvarkos pažeidimą. Lošimų organizavimo reglamentas negali būti aiškinamas pažodžiui, jis turėtų būti aiškinamas sistemiškai ne tik kartu su įstatymais ir kitais teisės aktais, bet ir vertinant bendrą azartinių lošimų teisinio reguliavimo kontekstą, o lošimų organizatorius turi veikti laikydamasis bendrųjų principų, jo veiksmai turi būti motyvuoti, pagrįsti ir privalo atitikti konkrečias įstatymų nuostatas ar lošimų organizavimo reglamento punktų reikalavimus.

II.

6. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2023 m. gegužės 11 d. sprendimu atmetė pareiškėjo UAB „Amber Gaming“ skundą.

7. Teismas nustatė, kad:

7.1. Bendrovė 2022 m. rugpjūčio 16 d. kreipėsi į Lošimų priežiūros tarnybą, prašydama patvirtinti nuotolinio lošimo reglamento pakeitimus, papildant šio dokumento tekstą 4 naujais punktais. Lošimų priežiūros tarnyba 2022 m. rugsėjo 8 d. įsakymu netenkino Bendrovės prašomų patvirtinti Reglamento pakeitimų, nurodydama, kad šie pakeitimai nėra suderinami su Reglamento nuostatomis bei prieštarauja ALĮ nustatytam teisiniam reguliavimui, nuotolinio lošimo sutarčiai, jos formai ir pažeidžia lošėjų interesus.

7.2. Bendrovė 2022 m. spalio 10 d. pateikė Lošimų priežiūros tarnybai naują prašymą patvirtinti Bendrovės Reglamento pakeitimus ir pabrėžė, kad analogiško pobūdžio kitų Bendrovių nuostatas Lošimų priežiūros tarnyba jau yra patvirtinusi.

7.3. Lošimų priežiūros tarnyba 2022 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. DIE-704 atsisakė tvirtinti Bendrovės Reglamento pakeitimus ir papildymus. Atsakovas konstatavo, kad pareiškėjo pateikti tvirtinti Reglamento 1.9, 1.10, 4.8 ir 4.7.2 papunkčiai prieštarauja ALĮ 10 straipsnio 1 dalyje, 18 straipsnio 1 dalyje, 20² straipsnio 2 ir 3 dalyse bei 20³ 3 dalyje nustatytam teisiniam reguliavimui bei nuotolinio lošimo sutarties 18 ir 19 punktų nuostatomis bei pažeidžia lošėjų interesus.

7.4. Pareiškėjas, nesutikdamas su Lošimų priežiūros tarnybos priimtu įsakymu, jį apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui, kuris 2023 m. gegužės 11 d. sprendimu atmetė pareiškėjo skundą. Pareiškėja, nesutikdama su pirmosios instancijos teismo sprendimu jį ginčija apeliacine tvarka.

8. Teismas, vadovaudamasis ALĮ 2 straipsnio 1 dalies, 3 straipsnio 5 dalies, 10 straipsnio 1 dalies, 20¹ straipsnio 1 dalies ir 18 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatomis, pažymėjo, kad lošimų organizavimas yra valstybės griežtai reglamentuojama sritis, kurios veikimo principas yra pagrįstas rizika bei atsitiktinumu. Lošimų organizatoriui nustatoma pareiga užtikrinti lošimų organizavimo proceso teisėtumą. Teismas sutiko su atsakovo pozicija, kad Bendrovės pateikti patvirtinti Reglamento pakeitimai prieštarauja ALĮ įtvirtintam teisiniui reguliavimui, lošimo sutarčiai ir jos formai bei pažeidžia lošėjų interesus. Teismas, aptaręs Bendrovės Reglamente siūlomus pakeitimus, konstatavo, kad atsakovas negali priimti tokių teisės aktų, kurie prieštarauja teisės aktams ir neužtikrina sąžiningos ir skaidrios lošimų organizavimo tvarkos, pažeidžia lošėjų teises ir teisėtus interesus. Todėl sprendė, kad esant nurodytoms aplinkybėms, atsakovas pagrįstai ir teisėtai nepatvirtino Bendrovės Reglamento pakeitimų.

9. Teismas sprendė, jog nėra šiuo atveju pagrindo kreiptis į Konkurencijos tarybą dėl išvados pateikimo, nes teismui nekilo abejonių dėl Įsakymo pagrįstumo ir teisėtumo. Teismas pažymėjo, jog pareiškėjas turi teisę asmeniškai kreiptis su skundu į Konkurencijos tarybą.

10. Teismas konstatavo, kad Įsakymas yra pagrįstas, priimtas nepažeidus teisės aktų reikalavimų, todėl nėra pagrindo jį naikinti. Teismas netenkino pareiškėjo prašymo priteisti bylinėjimosi išlaidas.

III.

11. Pareiškėjas UAB „Amber Gaming“ apeliaciniame skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2023 m. gegužės 11 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – patenkinti pareiškėjo skundą ir panaikinti šioje byloje skundžiamą Įsakymą. Pareiškėjas prašo kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą ir priteisti bylinėjimosi išlaidas.

12. Pareiškėjas grindžia apeliacinį skundą šiais argumentais:

12.1. Įsakymas yra nepagrįstas ir neteisėtas, priimtas klaidingai interpretuojant faktines aplinkybes bei ignoruojant faktą, kad Bendrovės konkurentai turi Reglamentus su analogiškais nuostatomis, kuriuos patvirtino Lošimų priežiūros tarnyba, neteisėtai aiškinant ir taikant teisės aktus bei nukrypstant nuo suformuotos teismų praktikos. Pareiškėjas apeliaciniame skunde pateikė kitų bendrovių nuotolinio lošimo reglamento nuostatų pavyzdžius, kurie yra identiški Bendrovės Reglamento pakeitimų ir papildymų tekstui.

12.2. Nuotolinio lošimo reglamento nuostatos ne tik gali būti numatytos azartinius lošimus organizuojančios bendrovės reglamente, tačiau ir gali būti taikomos taip, kaip yra suformuluotos. Pirmosios instancijos teismas, priimdamas skundžiamą sprendimą, ignoravo minėtus teismų išaiškinimus ir nepasisakė, kodėl jais nesivadovavo. Lošimų priežiūros tarnyba neturėjo objektyvaus ir teisiškai pagrįsto pagrindo laikyti kitos pozicijos tuo pačiu klausimu ir atsisakyti tvirtinti Bendrovės Reglamentą su analogiškais sąlygomis (taisyklėmis). Pareiškėjo teigimu, Lošimų priežiūros tarnybos skirtingas požiūris į toje pačioje paslaugų rinkoje veikiančius ūkio subjektus, vieniems leidžiant į pagrindinius veiklos dokumentus įtraukti konkrečias sąlygas, o pareiškėjui identišką nuostatų neleidžiant numatyti analogiškame dokumente, aiškiai patvirtina skirtingų konkurencinių sąlygų ūkinės-komercinės veiklos vykdymui sudarymą.

12.3. Pirmosios instancijos teismas darydamas išvadą, kad jam nekilo jokių abejonių dėl Įsakymo pagrįstumo ir teisėtumo apsiribojo tik lakonišku ir abstrakčiu teiginiu. Tokia teismo išvada negali būti laikoma motyvuota ir argumentuota, esant akivaizdiems duomenims, kad pareiškėjui nėra leidžiama įtraukti į Reglamentą analogiškų nuostatų, kuriuos yra įtraukę konkurentai. Teismas nepasisakė, kodėl pareiškėjui nėra sudaromos sąlygos veikti tomis pačiomis sąlygomis kaip ir konkurentams ir, kodėl Lošimų priežiūros tarnybos veiksmai nėra laikomi pažeidžiančiais sąžiningos konkurencijos laisvę.

12.4. Pirmosios instancijos teismas netyrė ir nepasisakė skundžiamame sprendime dėl dalies pareiškėjo skunde nurodytų esminių argumentų apie tai, kad Bendrovės Reglamento pakeitimai pagal teisinį reguliavimą yra galimi. Teismas, be kita ko, neįvertino to, kad nei ALĮ, nei kiti teisės aktai

nenumato absoliučios lošėjo teisės lošti. Lošėjams yra suteikiama teisė susipažinti su lošimo reglamentu ir jie patys gali priimti sprendimą dalyvauti ar nedalyvauti lošimuose, tačiau teismas ir šių pareiškėjo argumentų tinkamai neįvertino. Teismui tinkamai ir visapusiškai neišnagrinėjus bylos aplinkybių, buvo priimtas nepagrįstas ir neteisėtas sprendimas.

12.5. Bendrojo leidimo metodas yra taikomas tiek licencijuojamai, tiek ir nelicencijuojamai veiklai, todėl azartinių lošimų veiklai, kurią vykdo pareiškėjas, taikomas būtent bendrojo leidimo metodas. Pareiškėjas turi teisę, nesant nustatytų konkrečių draudimų, atlikti visus veiksmus ir negali prisiimti neigiamų pasekmių už tokių veiksmų atlikimą. Lošimų priežiūros tarnybos veiksmai, atsisakant patvirtinti Bendrovės Reglamento pakeitimus ir motyvuojant Įsakymą ALĮ nenumatytais draudimais ir ribojimais, turėjo būti pripažinti pirmosios instancijos teismo nepagrįstais ir neteisėtais.

12.6. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai pritarė atsakovo pozicijai dėl Reglamento papunkčių tariamo prieštaravimo nuotolinio lošimo sutarčiai bei lošėjų interesams. Pareiškėjo nuomone, Lošimų priežiūros tarnybai pateikti patvirtinti Reglamento pakeitimai nepažeidžia jokių teisės aktų, reglamentuojančių azartinių lošimų veiklą, nuostatų. Pirmosios instancijos teismas, padarydamas priešingą išvadą, nepagrįstai plečiamai išaiškino ALĮ nuostatų turinį ir netinkamai jas taikė, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimas turėtų būti panaikinamas.

13. Atsakovas Lošimų priežiūros tarnyba atsiliepiame į pareiškėjo apeliacinį skundą prašo jį atmesti, o Vilniaus apygardos administracinio teismo 2023 m. gegužės 11 d. sprendimą palikti nepakeistą. Atsakovas prašo netenkinti pareiškėjo prašymo priteisti bylinėjimosi išlaidas.

14. Atsakovas grindžia atsiliepimą į apeliacinį skundą šiais argumentais:

14.1. Pirmosios instancijos teismas, atmesdamas Bendrovės skundą, priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą, kuris yra pagrįstas faktiniais bylos duomenimis ir teisės aktų nuostatomis. Lošimų priežiūros tarnyba neginčija fakto, kad lošimų reglamentas yra esminis dokumentas, kuriame detalizuojama, kaip ir kokiomis sąlygomis yra vykdomas lošimas, tačiau ji turi teisę ir pareigą patvirtinti juos arba ne. Bendrovės pateikti patvirtinti Reglamento pakeitimai yra abstraktūs ir nedetalizuoti, prieštaraujantys ALĮ įtvirtintam teisiniam reguliavimui ir nuotolinio lošimo sutarčiai bei pažeidžia lošėjų interesus.

14.2. Bendrovės argumentas dėl diskriminacijos kitų ūkio subjektų atžvilgiu yra nepagrįstas, kadangi praeityje Lošimų priežiūros tarnybai patvirtinus kitų bendrovių reglamentus, neaiškumų nekilo, tačiau laikui bėgant iškilo teisinio reguliavimo trūkumai, kuriuos būtina pašalinti. Kadangi Lošimų priežiūros tarnyba veikia pagal įstatymus, įpareigoti bendrovės pakeisti reglamentus ji negali, ji tik gali rekomenduoti tai padaryti. Atsakovas, atsižvelgdamas į nuolat kylančius klausimus dėl lošimų organizavimo reglamentų nuostatų aiškinimo ir lošėjų statomų maksimalių sumų ribojimų lažybose, yra teikusi išaiškinimus dėl šių nuostatų taikymo visiems lošimų organizatoriams, įskaitant ir pareiškėją.

14.3. Teismui suteikta teisė peržiūrėti Konkurencijos tarybos nutarimus, o ne atlikti savarankiškus tyrimus dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo taikymo (toliau – ir Konkurencijos įstatymas). Toks aiškinimas taikytinas ir tais atvejais, kai pareiškėjas kreipiasi į teismą siekdamas, kad teismas atliktų Konkurencijos tarybos kompetencijai priklausančią tyrimą dėl Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies, todėl byla šioje dalyje turėtų būti nutraukta, nes tyrimas dėl Konkurencijos įstatymo pažeidimo nėra priskirtinas administracinių teismų kompetencijai.

14.4. Nėra pagrindo nagrinėjamoje byloje remtis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022 m. gruodžio 21 d. nutartimi, nes šios ir nagrinėjamos administracinės bylos faktinės situacijos yra skirtingos.

14.5. Azartiniai lošimai grindžiami iš esmės atsitiktinumu, todėl, siekiant apsaugoti asmenų turtinius interesus, šiai sričiai negalioja bendrasis civilinės teisės principas „leidžiama viskas, kas nedraudžiama“. Jeigu konkretūs lošėjų ribojimų kriterijai nenumatyti Bendrovės Reglamente ar vidiniuose teisės aktuose, tokie ribojimai nėra teisėti, nes teisėta yra tik tai, kas yra aiškiai numatyta įstatyme ar kituose teisės aktuose.

14.6. Pirmosios instancijos teismas, priimdamas skundžiamą sprendimą, tinkamai aiškino ir taikė ginčui aktualias teisės aktų nuostatas, priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą, kurį nėra pagrindo naikinti pareiškėjo apeliaciniame skunde nurodytais argumentais.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

15. Ginčas byloje kilo dėl Lošimų priežiūros tarnybos direktoriaus 2022 m. spalio 27 d. įsakymo Nr. DIE-704 „Dėl atsisakymo patvirtinti UAB „Amber Gaming“ nuotolinio lošimo organizavimo reglamento pakeitimus ir papildymus“, kuriuo atsisakyta patvirtinti UAB „Amber Gaming“ nuotolinio lošimo organizavimo reglamento pakeitimus ir papildymus, pagrįstumo ir teisėtumo.

16. Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatuodamas, kad Bendrovės prašomi patvirtinti Reglamento pakeitimai ir papildymai prieštarauja ALĮ įtvirtintam teisiniam reguliavimui, Nuotolinio lošimo sutarčiai bei pažeidžia lošėjų interesus, o Lošimų priežiūros tarnybos direktoriaus priimtas Įsakymas, kuriuo atsisakyta patvirtinti tokius pakeitimus ir papildymus, yra pagrįstas ir teisėtas.

17. Pareiškėjas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, prašo jį panaikinti ir priimti naują sprendimą – patenkinti pareiškėjo skundą ir panaikinti Lošimų priežiūros tarnybos direktoriaus Įsakymą. Pareiškėjas laikosi pozicijos, jog Reglamento pakeitimai ir papildymai yra galimi (leidžiami), atitinka teisės aktų, reglamentuojančių azartinių lošimų veiklą, reikalavimus ir nepažeidžia lošėjų teisėtų interesų, todėl priimtas Įsakymas yra nepagrįstas ir neteisėtas.

18. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 140 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog teismas, apeliacine tvarka nagrinėdamas bylą, patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdamas apeliacinio skundo ribų. Nagrinėjamoje byloje nenustatytos aplinkybės, dėl kurių turėtų būti peržengtos apeliacinio skundo ribos, nenustatyti sprendimo negaliojimo pagrindai, nurodyti ABTĮ 146 straipsnio 2 dalyje (ABTĮ 140 str. 2 d.), todėl apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija šią bylą apeliacine tvarka nagrinėja ir patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdama pareiškėjo apeliacinio skundo ribų.

19. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad UAB „Amber Gaming“ 2022 m. spalio 10 d. prašymu kreipėsi į Lošimų priežiūros tarnybą, prašydama patvirtinti Reglamento pakeitimus ir papildymus, kuriais siekia Reglamente įtvirtinti galimybę neleisti dalyvauti Bendrovės organizuojamuose nuotoliniuose lošimuose asmenims, kurių elgesys kelia pagrįstų įtarimų, jog jų veiksmai padarys žalos Bendrovei, riboti dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose asmenims, kurie pažeidinėja Reglamento nuostatas arba lošia nesąžiningai, bet kuriuo metu nutraukti nuotolinio lošimo sutartį ir uždaryti lošėjo lošimų sąskaitą, grąžinant įmokėtų pinigų likutį į lošėjo mokėjimo sąskaitą ir / arba apriboti statymų sumas, nepateikiant papildomo paaiškinimo lošėjui, taip pat siekia nustatyti, kad esant Reglamento pažeidimams, Bendrovė savo nuožiūra priimtų sprendimą – nutraukti lošimo sutartį arba riboti lošėjo dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose ir / arba riboti jo maksimalaus statymo sumas. Lošimų priežiūros tarnybos Licencijų ir leidimų skyrius, išnagrinėjęs UAB „Amber Gaming“ 2022 m. spalio 10 d. prašymą, 2022 m. spalio 27 d. išvadoje Nr. PI-460 „Dėl UAB „Amber Gaming“ prašymo patvirtinti nuotolinio lošimo organizavimo reglamento pakeitimus ir papildymus“ konstatavo, kad UAB „Amber Gaming“ Lošimų priežiūros tarnybai pateikti patvirtinti Reglamento pakeitimai ir papildymai (Reglamento 1.9, 1.10 4.8 ir 4.7.2 papunkčiai) prieštarauja ALĮ nustatytam teisiniam reguliavimui, Nuotolinio lošimo sutarčiai bei pažeidžia lošėjų teisėtus interesus. Lošimų priežiūros tarnybos direktorius, išnagrinėjęs UAB „Amber Gmaing“ 2022 m. spalio 10 d. prašymą patvirtinti Reglamento pakeitimus ir papildymus bei atsižvelgęs į Licencijų ir leidimų skyriaus 2022

m. spalio 27 d. išvadoje pateiktą vertinimą, vadovaudamasis ALĮ 18 straipsnio 1 ir 2 dalimis, konstatavo, kad UAB „Amber Gaming“ pateikti patvirtinti Reglamento 1.9, 1.10, 4.8 ir 4.7.2 papunkčiai prieštarauja ALĮ 10 straipsnio 1 dalyje, 18 straipsnio 1 dalyje, 20² straipsnio 2 ir 3 dalyse bei 20³ straipsnio 3 dalyje nustatytam teisiniam reguliavimui, Nuotolinio lošimo sutarties 18 ir 19 punktų nuostatomis bei pažeidžia lošėjų teisėtus interesus. Lošimų priežiūros tarnybos direktorius Įsakymu atsisakė patvirtinti UAB „Amber Gaming“ Reglamento pakeitimus ir papildymus.

20. Azartinių lošimų ir žaidimų žaidimo automatais organizavimo sąlygas ir tvarką Lietuvos Respublikoje nustato Azartinių lošimų įstatymas (ALĮ 1 str.). Šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudžiama organizuoti lošimus, nenurodytus šiame įstatyme arba pažeidžiant šio įstatymo nustatytą tvarką. ALĮ 20¹ straipsnio 1 dalyje numatyta, kad nuotolinius lošimus galima organizuoti pagal šį įstatymą ir nuotolinių lošimų organizavimo reglamentą, kai šiame įstatyme nustatyta tvarka yra gauta Lošimų priežiūros tarnybos išduodama licencija ir leidimas organizuoti nuotolinius lošimus ir kai Lošimų priežiūros tarnyba patvirtina lošimų organizatoriaus parengtą nuotolinių lošimų organizavimo reglamentą.

21. ALĮ 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad lošimai organizuojami pagal lošimo reglamentą, kuriame turi būti nurodyta: 1) lošimo pavadinimas; 2) lošimo organizavimo vieta; 3) lošimo taisyklės; 4) įmokos, imamos už dalyvavimą lošime, dydis; 5) didžiausia laimėjimo suma; 6) laimėjimų grupės; 7) „kaupiamojo fondo“ sudarymo ir laimėjimo tvarka (jeigu sudaromas toks fondas); 8) lošimo kortelių rūšys, jų numeravimo, išigijimo bei gražinimo tvarka (jeigu organizuojamas bingas), išskyrus atvejį, kai bingo kortelės platinamos per tiesioginio ryšio sistemą; 9) laimėjimų išmokėjimo tvarka; 10) pretenzijų pateikimo ir nagrinėjimo tvarka, o šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad lošimų reglamentą, jo pakeitimus ir papildymus tvirtina Lošimų priežiūros tarnyba.

22. ALĮ 26 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lošimų priežiūros tarnyba yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, kartu su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis dalyvaujanti įgyvendinant valstybės politiką azartinių lošimų ir žaidimų žaidimo automatais veiklos organizavimo srityje ir vykdanči lošimų ir žaidimų žaidimo automatais priežiūrą, kad būtų užtikrintas sąžiningas, skaidrus lošimų ir žaidimų žaidimo automatais veiklos vykdymas, lošėjų ir žaidžiančių žaidimo automatais asmenų teisių bei jų teisėtų interesų apsauga.

23. Iš pareiškėjo apeliaciniame skunde pateiktų argumentų visumos matyti, kad jis iš esmės nesutinka su pirmosios instancijos teismo ir atsakovo padarytomis išvadomis, kad pareiškėjo Lošimų priežiūros tarnybai pateikti patvirtinti Reglamento pakeitimai ir papildymai prieštarauja ALĮ, Nuotolinio lošimo sutarties nuostatomis bei pažeidžia lošėjų teisėtus interesus.

24. Teisėjų kolegija nesutinka su pareiškėju, kad Lošimų priežiūros tarnybai pateikti patvirtinti Reglamento pakeitimai ir papildymai atitinka ALĮ, Nuotolinio lošimo sutarties nuostatas bei užtikrina lošėjų teisėtus interesus. Pareiškėjo prašomi patvirtinti Reglamento pakeitimai ir papildymai (konkretūs jo papunkčiai – 1.9, 1.10, 4.8 ir 4.7.2) yra detalčiai aptarti pirmosios instancijos teismo sprendime, Įsakymo 1.6.1-1.6.6 papunkčiuose bei Lošimų priežiūros tarnybos Licencijų ir leidimų skyriaus 2022 m. spalio 27 d. išvados Nr. PI-460 „Dėl UAB „Amber Gaming“ prašymo patvirtinti nuotolinio lošimo organizavimo reglamento pakeitimus ir papildymus“ 3.1 – 3.6 papunkčiuose, nurodytuose dokumentuose detalizuota, kodėl kiekvienas iš prašomų pakeisti / papildyti Reglamento papunkčių negali būti įtraukti į Reglamentą ir patvirtinti, todėl teisėjų kolegija jų papildomai nenurodo šioje nutartyje. Įvertinusi pareiškėjo siūlomus Reglamento pakeitimus ir papildymus ALĮ, Nuotolinio lošimo sutarties nuostatų ir lošėjų interesų užtikrinimo kontekste bei Lošimų priežiūros tarnybos Licencijų ir leidimų skyriaus 2022 m. spalio 27 d. išvadoje pateiktus azartinių lošimų priežiūrą vykdančios institucijos detalius paaiškinimus dėl kiekvieno pareiškėjo prašomo pakeisti ar papildyti Reglamento papunkčio, teisėjų kolegija daro išvadą, kad pirmosios instancijos teismas ir atsakovas pagrįstai sprendė, jog pareiškėjo pateikti patvirtinti Reglamento pakeitimai ir papildymai neatitinka ALĮ, Nuotolinio lošimo sutarties nuostatų bei pažeidžia lošėjų teisėtus interesus. Ši išvada daroma atsižvelgus į tai, kad prašomais patvirtinti Reglamento 1.9, 1.10, 4.8 ir 4.7.2 papunkčiais, kuriuose numatoma galimybė neleisti dalyvauti Bendrovės

organizuojamuose nuotoliniuose lošimuose asmenims, kurių elgesys kelia pagrįstų įtarimų, jog jų veiksmai padarys žalos Bendrovei, riboti dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose asmenims, kurie pažeidinėja Reglamento nuostatas arba lošia nesąžiningai, bet kuriuo metu nutraukti nuotolinio lošimo sutartį ir uždaryti lošėjo lošimų sąskaitą, gražinant įmokėtų pinigų likutį į lošėjo mokėjimo sąskaitą ir / arba apriboti statymų sumas, nepateikiant papildomo paaiškinimo lošėjui, riboti lošėjo dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose ir / arba riboti jam maksimalaus statymo sumas Reglamento 4.7.2 papunktyje numatytais atvejais, pažeidžiami azartinių lošimų veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai ir lošėjų teisėti interesai. Didžioji dalis prašomų pakeisti arba papildyti Reglamento nuostatų yra abstrakčios, dviprasmiškos, nenurodomi konkretūs atvejai, kada šios nuostatos galėtų būti taikomos ir dėl to azartiniais lošimais suinteresuotų asmenų grupė – lošėjai iš esmės lieka teisiškai neapibrėžtose situacijose, paliekant diskrecijos teisę spręsti pačiai Bendrovei, kada ir kokiomis sąlygomis organizuoti ir vykdyti azartinių lošimų veiklą, nutraukti su lošėju sutartį arba kitaip riboti jo teises be įspėjimo ir kt., šių atvejų griežtai neapibrėžus Reglamente, kad jie būtų žinomi ne tik Bendrovei, bet ir lošėjui. Kaip jau minėta, pagal ALĮ 18 straipsnio 2 dalį tik Lošimų priežiūros tarnyba turi teisę (ne) patvirtinti Reglamentą, jo pakeitimus ir papildymus, todėl Lošimų priežiūros tarnybos direktoriaus Įsakymas, kuriuo atsisakyta patvirtinti pareiškėjo siūlomus Reglamento pakeitimus ir papildymus dėl jų neatitikimo ALĮ, Nuotolinio lošimo sutarties nuostatomis bei lošėjų teisėtiems interesams, yra pagrįstas ir teisėtas.

25. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2021 m. lapkričio 4 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. e3K-3-252-969/2021, yra išaiškinęs, kad lošimas ir lažybos yra grindžiami atsitiktinumu, todėl siekiant apsaugoti asmenų turtinius interesus, šiai sričiai negalioja bendrasis civilinės teisės principas „leidžiama viskas, kas nedraudžiama“. Nagrinėjamu atveju leidžiama tik tai, kas aiškiai numatyta įstatyme. Taigi, jeigu konkretūs rizikos faktoriai ir jų nustatymo mechanizmas nėra įtvirtinti vidiniuose teisės aktuose (šiuo atveju – Reglamente), ir apie tokius taikomus kriterijus žinoma tik pačiai Bendrovei, toks aiškinimas prieštarauja principui „leidžiama tik tai, kas aiškiai numatyta įstatyme“.

26. Pagrindas inicijuoti konstitucinės justicijos bylą Konstituciniame Teisme yra konkrečią bylą nagrinėjančiam teismui kilusios abejonės dėl toje byloje taikytino teisės akto atitikties Konstitucijai, kurios privalo būti pašalintos, kad teismas galėtų priimti teisingą sprendimą. Klausimas dėl teismo kreipimosi į Konstitucinį Teismą yra bylą nagrinėjančio teismo diskrecija ir pagrindu teismui kreiptis į Konstitucinį Teismą su atitinkamu paklausimu gali būti tik paties bylą nagrinėjančio teismo pagrįstas manymas (pagrįstos abejonės) dėl taikytino teisės akto atitikimo Konstitucijai (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. birželio 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵²⁰-2320/2012, 2012 m. liepos 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-2007/2012, 2017 m. vasario 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. P14-822/2017).

27. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, pasisakydama dėl pareiškėjo prašymo kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą (toliau – ir Konstitucinis Teismas), pirmiausiai pažymi, kad pagal Konstitucijos 105 straipsnį Konstituciniam Teismui nėra teisingas pareiškėjo konstituciškai ginčijamas Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2015 m. rugsėjo 28 d. įsakymas Nr. DI-594 „Dėl Nuotolinio lošimo sutarties formos patvirtinimo“, t. y. Konstituciniam Teismui nėra priskirta nagrinėti šio Įsakymo nuostatų atitikti Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Taip pažymėtina, kad ūkinės veiklos laisvė nėra absoliuti. Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad, pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją (toliau – ir Konstitucija) riboti asmens teises ir laisves, taip pat ūkinės veiklos laisvę galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; apribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; apribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. gegužės 13 d., 2010 m. vasario 26 d. nutarimus). Iš Konstitucijos 46 ir 53 straipsnių kyla reikalavimas, kad įstatymų leidėjas, reguliuodamas ūkinės veiklos santykius azartinių lošimų organizavimo srityje, atsižvelgdamas į tai, kad azartinių lošimų organizavimas gali sukelti neigiamas pasekmes žmonių

sveikatai, viešajai tvarkai ir visuomenės narių saugumui, kitoms teisėms saugomoms vertybėms, turi nustatyti azartinių lošimų organizavimo, kaip ūkinės veiklos, pagrindus, taip pat gali, o tam tikrais atvejais ir privalo nustatyti azartinių lošimų organizavimo veiklos apribojimus, draudimus, be kita ko, nustatyti atvejus, kada ribojama azartinių lošimų veikla (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2011 m. birželio 21 d. nutarimą, priimtą byloje Nr. 10/2009). Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas minėtame 2011 m. birželio 21 d. nutarime vertino ginčijamą azartinių lošimų organizavimo reglamentavimą atsižvelgdamas į Europos Sąjungos teisės kontekstą, tuo tikslu nurodydamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ir ESTT) jurisprudenciją, kurioje pažymima, be kita ko, tai, kad Azartinių lošimų organizavimo reglamentavimas yra viena iš sričių, kuriose valstybės narės turi savų moralės, religijos ar kultūros ypatumų. Kadangi nėra suderintų Europos Sąjungos (Europos Bendrijos) nuostatų, kiekviena valstybė narė, remdamasi savo vertybėmis, turi šiose srityse įvertinti, kokiais reikalavimais reikia apsaugoti atitinkamus interesus (žr., pvz., ESTT 2009 m. rugsėjo 8 d. sprendimo byloje *C-42/07 Liga Portuguesa de Futebol Profissional ir Bwin International*, 57–58 punktus; 2010 m. liepos 8 d. sprendimo sujungtose bylose *C-447/08, C-448/08 Otto Sjöberg, Anders Gerdin*, 37–38 punktus). Kiekviena valstybė narė turi įvertinti, ar, atsižvelgiant į siekiamą teisėtą tikslą, būtina visiškai arba iš dalies uždrausti tokio pobūdžio veiklą (*azartinių lošimų organizavimą*), ar ją tik apriboti ir šiuo tikslu numatyti daugiau ar mažiau griežtą kontrolės tvarką (žr., pvz., ESTT 1999 m. rugsėjo 21 d. sprendimo byloje *C-124/97 Läära ir kt.*, 35–36 punktus; 1999 m. spalio 21 d. sprendimo byloje *C-67/98 Zenatti*, 33–34 punktus; 2009 m. rugsėjo 8 d. sprendimo byloje *C-42/07 Liga Portuguesa de Futebol Profissional ir Bwin International*, 58 punktą; 2010 m. rugsėjo 8 d. sprendimo byloje *C-46/08 Carmen Media Group Ltd prieš Land Schleswig-Holstein, Innenminister des Landes Schleswig-Holstein*, 46 punktą). Ūkinės veiklos diferencijuoto teisinio reguliavimo (atsižvelgiant į reguliuojamų santykių svarbą ir pobūdį) teisinės prielaidos kyla iš pačios Konstitucijos (Konstitucijos 46 straipsnio 2 dalies), atskirų ūkio subjektų teisinės padėties diferencijuotas nustatymas yra sietinas su ūkio srityje valstybės keliamais tikslais, siekiu atitinkamai sutvarkyti šalies ūkį, be to, dėl ūkinės veiklos specifikos, įvairumo ir dinamiškumo ūkinės veiklos teisinis reguliavimas negali būti visą laiką vienodas, draudimų ir leidimų santykis gali kisti, be kita ko, siekiant užtikrinti viešąjį interesą (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 31 d., 2006 m. rugsėjo 26 d., 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimus).

28. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nagrinėjamos administracinės bylos kontekste teisėjų kolegijai nekyla abejonių dėl byloje taikomų teisės aktų normų galimo neatitikimo Konstitucijai, todėl nėra pagrindo patenkinti pareiškėjo prašymą ir kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Konstitucijos 46 straipsniui, konstituciniam ūkinės veiklos laisvės ir sutarčių laisvės principams pagal normų turinį ir teisinio reguliavimo apimtį neprieštarauja Azartinių lošimų įstatymo 20² straipsnio 3 dalies, 20³ straipsnio 3 dalies nuostatos.

29. Įvertinusi kitus pareiškėjo apeliacinio skundo argumentus, teisėjų kolegija pažymi, kad jais arba pakartojami skunde pirmosios instancijos teismui išdėstyti argumentai, dėl kurių tikrinamame teismo sprendime motyvuotai atsakyta, arba reiškiamas nesutikimas su pirmosios instancijos teismo atliktu byloje surinktų įrodymų vertinimu, kitaip interpretuojamos teisės aktų nuostatos.

30. Kiekvieno individualaus ginčo atveju turi būti nustatytos tam ginčui išspręsti reikšmingos aplinkybės, kurias teismas, laikydamasis įrodymų vertinimo taisyklių (ABTĮ 56 str. 7 d.), turi įvertinti pagal atitinkamus teisinius santykius reglamentuojančias teisės normas. ABTĮ 56 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta įrodymų vertinimo taisyklė, kurioje nustatyta, kad jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios; teismas įvertina įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku, išsamiu ir objektyviu bylos aplinkybių viseto išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymu, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais. Įstatymo nustatytas įrodymų vertinimas, kaip objektyvios tiesos nustatymo procesas, grindžiamas teismo vidiniu įsitikinimu, kurį lemia visapusiškas, išsamus ir objektyvus bylos aplinkybių viseto išnagrinėjimas, ginčui spręsti taikytinos įstatymų normos, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijai. Įstatymas reikalauja, kad teismas, įvertinęs ištirtus teismo posėdyje įrodymus, sprendime konstatuotų, kurios aplinkybės, turinčios bylai esminės reikšmės, yra

nustatytos ir kurios nenustatytos, kuris įstatymas turi būti taikomas šioje byloje ir ar skundas (prašymas) yra tenkintinas (ABTĮ 86 str. 2 d.). Įstatymas taip pat reikalauja, kad teismas sprendimo motyvuojamojoje dalyje pagrįstų savo vidinį įsitikinimą dėl įrodymų vertinimo, atlikto pagal ABTĮ 56 straipsnio 7 dalyje įtvirtintą įrodymų vertinimo taisyklę (ABTĮ 87 str. 4 d. 2–4 p.).

31. Teisėjų kolegija, pareiškėjo apeliacinio skundo ribose patikrinsi bylą teisės taikymo ir įrodymų vertinimo aspektu, daro išvadą, kad pirmosios instancijos teismas nustatė visas bylai reikšmingas faktines aplinkybes, ir sutinka su pirmosios instancijos teismo nustatytų faktinių aplinkybių vertinimu bei padarytomis išvadomis. Tai, kad pareiškėjas subjektyviai kitaip vertina ginčo situaciją ar teisės aktų nuostatas, nedaro teismo sprendimo neišsamiu, neteisėtu ar nepagrįstu.

32. Apibendrinusi tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas pakankamai išsamiai ir objektyviai įvertino bylai reikšmingas aplinkybes, tinkamai aiškino ir taikė ginčo teisinius santykius reglamentuojančias teisės normas bei priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą, kurį nėra pagrindo naikinti ar keisti pareiškėjo apeliaciniame skunde išdėstytais motyvais. Todėl skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmetamas.

33. Pareiškėjas prašo priteisti bylinėjimosi išlaidas. ABTĮ 40 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Atmetus pareiškėjo apeliacinį skundą, jis neįgijo teisės į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą (ABTĮ 40 str. 1 d.).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 148 straipsnio 1 dalimi, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „Amber Gaming“ apeliacinį skundą atmesti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2023 m. gegužės 11 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Rytis Krasauskas

Beata Martišienė

Egidijus Šileikis